

1) Mohla by si nám predstaviť Tvoju chovateľskú stanicu? Odkedy sa venuješ pyrenejským horským psom?

Názov mojej chovateľskej stanice „La Rocca dei Patous“ je odvodený od miesta Rocca Canavese, kde žijem s mojím manželom. Nachádza sa v Alpách, v nadmorskej výške 800 m.n.m, na hraniciach s Francúzskom. Naším prvým PHP bol pes Zenith del Musinë v roku 1989, teda v čase, keď sme ešte neboli zosobášení, no naša láska a obdiv k tomuto plemenu nabrali takých rozmerov, že sme sa mu rozhodli zasvätiť celý život. Naším prvým krokom v manželstve bol teda výber domu s dostatočne veľkým pozemkom, kde by sme mohli rozvíjať našu vášeň ku psom. V súčasnosti žije v našej „chovateľskej stanici“ (priznám sa, že nemám rada toto označenie, keďže mi pripomína skôr prácu ako záľubu) 6 PHP, z toho 5 feniek a 1 pes, pričom niektorých jedincov máme v spoluvlastníctve a žijú u našich priateľov. Rozhodla som sa, že nebudeme, mať veľa psov, pretože psy sú jednoducho plnohodnotnými členmi našej rodiny a je pre nás nepripustné zatvárať ich do kotercovej alebo ich oddeľovať. S našim bielym stádom chceme byť neustále v úzkom kontakte, čo je však pri veľkom počte psov obtiažne.

Náš prvý vrh šteniat bol zo spojenia Grimpette di Lungomonte x Hisard de Gabizos. Jednalo sa o rustikálnu fenu silnej stavby tela a psa s krásnou hlavou a výrazom. Samozrejme po ňom nasledovali ďalšie vrhy, avšak chovateľskú stanicu s chráneným názvom sme si založili až štyri roky po prvom vrhu. *

**v Taliansku sa, najmä v minulosti, odchovávali vrhy chovateľov, ktorí nemali chovateľskú stanicu s vlastným názvom. Mnohých z nich poznáme z výstavných katalógov i dnes ako napr. Bserbruck, Adicus, Virtú a i. (pozn. prekladateľa)*

2) Ktorý je podľa Teba najdôležitejší aspekt, na ktorý by sa mali chovatelia zamerať? Čo by si odporučila chovateľom PHP v Českej republike?

Vzhľadom k tomu, že vychovať úplne dokonalého psa je nemožné, treba sa zamerať na to, aby sme chovali typické zdravé dobre stavané jedince so správnou povahou, avšak za najdôležitejšiu pokladám správnu hlavu a výraz. Práve pyrenejský výraz je základom nášho plemena. Malé mierne šikmé oko mandľového tvaru dotvárajúce správny výraz je práve to, čo u nás vyvoláva ten neopakovateľný pocit, keď sa pozrieme na PHP.

Ako je tomu na výstavách? Vyhrávajú správne jedince, alebo mnohokrát iba pohyb? Štandard nám jasne indikuje, že by sa mali uprednostňovať silné jedince. Čo by sa však stalo keby sa veľký silný PHP s absentujúcim výrazom stretol v kruhu s menším jedincom s krásnou hlavou a výrazom?

Jednoducho uprednostniť pri posudzovaní spomenutú veľkosť je správne iba za predpokladu, že oba jedince budú typické a štandardné. Je mimoriadne ťažké získať docieľiť v chove správny tvar hlavy, oka a výraz. Oveľa jednoduchšie je, pokiaľ chceme odchovať jedince so silnou stavbou tela či výborným pohybom. Chovateľom by som preto odporučila, aby si dôkladne prešli štandard s istou dávkou pokory a aby si boli vedomí chýb svojich psov, čo im môže výrazne napomôcť pri výbere správneho krycieho psa. V praxi to znamená, že niekedy sa nám krycí pes nemusí doslova páčiť, ale napr. z hľadiska morfológie je práve tým správnym partnerom pre našu fenu. Nepozerajme sa na psov ako na istú „vzorku“, nehľadme iba na aktuálne výstavné úspechy jedinca, neberme do úvahy isté antipatie k majiteľovi psa, tadiaľto jednoducho správna cesta nevedie!

Držím Vám palce!

3) Tvoja Falbalà, víťazka plemena z Argeles-Gazost, je bezpochyby výnimočná fena. Mohla by si ju čitateľom spravodajia bližšie predstaviť? Prečo si sa rozhodla, v čase keď bola Falbalà ešte šteniatkom, že práve ona rozšíri Tvoju svorku? Aký to bol pocit dosiahnuť tak dôležité víťazstvo?

Falbalà je dcérou feny Caline della Rocca dei Patous a psa Esprit du Vent des Brumes de la Comtee, podľa môjho názoru pochádza teda zo spojenia dvoch mimoriadne krásnych jedincov. Caline je silne stavaná fena s peknou hlavou, pochádzajúca z dobrej krvnej línie. Keď som si vybrala Esprita ako krycieho psa, bol ešte mladý, no už v tej dobe ma ohromil nielen svojimi proporciami, ale i krásnym pohybom. Zároveň som si všimla, že svoje kvality predáva i svojim potomkom, z toho dôvodu som sa rozhodla, že je pre moju Caline ideálnym krycím psom. Mnoho mojich priateľov i ostatných chovateľov spochybňovalo túto moju voľbu, avšak ja som išla za svojim cieľom. Deň pre narodením mojich šteniat Esprit zvíťazil v Argeles a stal sa stredobodom pozornosti. Už v troch mesiacoch sa Falbalà prejavovala ako silne stavaná fenka s peknou hlavou a dobrým pohybom. Rozhodla som sa, že si ju ponechám za každú cenu. Objavili sa však problémy, čo sa týka priestoru a nevedela som, čo robiť. Našťastie ma kontaktovala chovateľka PHP Aurelia Maggiore videla Falbalu na videu a bola to láska na prvý pohľad. Falbalà tak získala perfektný domov, zároveň sa prehĺbilo naše priateľstvo s Aureliou a

Falbalà jako vítězka Argelles 2012

začala naša spolupráca.

Čo sa týka Falbalinho úspechu v Argeles, musím sa priznať, že jej účasť na výstave bola viac menej náhoda. Predsa len považovali sme ju za príliš mladú na to, aby sa predstavila na tak prestížnej výstave. Nakoniec bola na výstavu prihlásená na poslednú chvíľu a pre mňa sa

tak naskytla možnosť, že ju po dlhšej dobe uvidím. Musím povedať, že táto výstava bola pre mňa nezabudnuteľným zážitkom, ktorý by som Vám rada opísala. Obaja jedinci, teda najlepší PHP samec a fena boli zavolaní do predkruhu, kam som Aureliu s Falbalou odprevadila. Keď zaznelo z mikrofónu, aby obaja finalisti vstúpili do kruhu, srdce mi začalo biť neuveriteľne silno. Vymenila som si pár povzbudzujúcich úsmevov s Aureliou, ktorá následne bezchybne predviedla Falbalu pred rozhodcami za skandovania prítomných divákov. Keď boli na záver oba jedince predvádzané v statike pred rozhodcami, dav stíchol, napätie by sa dalo krájať. Pán predseda Pécoult sa nakoniec chopil mikrofónu, vyzdvihol kvality oboch PHP a vyhlásil víťazom plemena fenu z triedy strednej. Len 22-mesačná Falbalà získala titul BOB na prestížnej výstave v Argeles-Gazost. Bol to úžasný deň, ktorý bol zadosťučinením za všetku tú námahu a dobre vykonanú prácu, v ktorej sa snažím i dnes pokračovať.

Fripon della Rocca dei Patous

4) Prejdime k inej téme. V poslednej dobe je u nás často diskutovanou témou príbuzenská plemenitba, a preto by nás zaujímal Tvoj názor na „inbreeding“.

Myslím si, že príbuzenská plemenitba je veľmi užitočná, ale zároveň veľmi nebezpečná, ak sa k nej pristupuje nesprávnym spôsobom. Tak, ako je ňou ľahké dosiahnuť isté ciele v chove, takisto ľahko sa môžeme pri príbuzenskej plemenitbe dopustiť chýb.

5) Existuje množstvo chovateľov, nevynímajúc krajinu pôvodu – Francúzsko, ktorí tvrdia, že výsledok DBK (DKK-pozn. prekladateľa) nie je pri plemene PHP až tak dôležitý. Aký je Tvoj názor na túto skutočnosť?

Habanou della Rocca dei Patous

Podľa mňa je výsledok DBK dôležitý, a to nielen pri PHP, ale pri všetkých plemenách. U nášho plemena nie sice až tak rozšírená, ale je bohužiaľ prítomná. Preto treba dbať na správny výber chovného páru, jednoducho povedané je to na chovateľoch, ktorí by mali brať ohľad aj na budúcich majiteľov šteniat. V Taliansku však RTG DBK nie je povinný pre uchovenie jedinca, ja však odporúčam všetkým mojim známym a priateľom, aby nechávali vyšetriť svojich psov, aby sme tak mohli posilniť hodnotu a kvalitu talianskeho chovu.

6) Aké sú teda najčastejšie zdravotné problémy u PHP?

Ako už bolo spomenuté – dysplazia bedrového kĺbu, ďalej torzia žalúdka, luxácia pately a zdravotné problémy týkajúce sa obrovských plemien. Naše plemeno však napriek tomu môžeme stále považovať za zdravé a dostatočne silné, a práve preto má menej zdravotných problémov ako iné gigantické plemená.

7) Sú u Vás v Taliansku u PHP povinné DNA testy? Myslíš si, že sú dôležité?

Testy DNA robíme v Taliansku už niekoľko rokov. Sú povinné pre získanie šampionátov a pre jedincov, ktorí už mali viac ako tri vrhy. Myslím si, že testy DNA sú veľmi dôležité a považujem za správne, pokiaľ sa zavádzajú do praxe v kynologickom svete.

8) Okrem toho, že sa venuješ chovu, si taktiež rozhodkyňou pre PHP. Prijala by si v budúcnosti pozvanie posudzovať na Klubovej výstave KPP? Zvažuješ, že si rozšíriš aprobáciu na ostatné pyrenejské plemená?

Bolo by pre mňa veľkou ct'ou, keby som mohla posudzovať Vašu klubovú výstavu, avšak odkedy som bola menovaná rozhodkyňou (19. 12. 2012), musím dva roky posudzovať na domácich výstavách. Napriek tomu tento čas plánujem venovať môjmu zdokonaleniu v oblasti posudzovania či rozšíreniu aprobácie.

9) Navštívila si niekedy Českú republiku? V Brne sa v roku 2014 koná Európska výstava psov, plánuješ sa zúčastniť tejto akcie?

V Českej republike som, bohužiaľ, nikdy nebola, avšak pevne dúfam, že v budúcnosti Vašu krajinu navštívim. Dúfam, že sa zúčastním EVP v Brne, keďže ma láka možnosť vidieť množstvo PHP z rôznych krajín.

10) Z Tvojho pohľadu chovateľky, vystavovateľky a teraz už aj posudzovateľky exteriéru, aké sú najčastejšie chyby, ktorých sa vystavovatelia PHP dopúšťajú v kruhu?

Chýb pri predvážaní je mnoho a dopúšťajú sa ich nielen nováčikovia, ale často aj profesionálni handleri. Nepáči sa mi napríklad, keď je PHP predvážaný v statike ako novofundladský pes a doslova visí na obojku resp. keď sa od neho očakáva, že sa v pohybe predvedie ako afgánsky chrt. Pohyb PHP je plný sily, vystavovatelia si však musia uvedomiť, že psa predvážajú v kluse nie v cvale.

Caline a Falbala v Argelles

11) Za predpokladu, že by si sa nezačala venovať PHP, aké plemeno by si rada chovala?

Vždy sa mi páčili psy veľkých či obrích plemien, nie však príliš lymfatické. Mám rada psy, ktoré síce spolupracujú s majiteľom, no neskrývajú svoju nezávislosť, práve z tohto dôvodu sa mi páči PHP. Keby neexistovalo plemeno PHP, zrejme by som sa venovala leonbergerom. Z plemien menšieho vzrastu sa mi páči najmä pyrenejský ovčiak.

12) Čo by si zažerala našim chovateľom a nášmu klubu do roku 2013?

Chovateľom by som rada popriala, aby v rámci svojho chovu dosiahli čo najlepšie výsledky a mnoho šťastia a úspechov na výstavách. Ďalej by som rada zažerala chovateľom, aby im ich práca prinášala radosť a vnútornú spokojnosť.

Klubu pyrenejských plemien prajem predovšetkým veľa dobre odvedenej práce, želim Vám, aby ste pracovali s rovnakým oduševnením a radosťou ako bolo tomu doteraz.

Rozhovor zpracoval: Mgr. Peter Kapusta